Ч. 6. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem Львів, 12. лютого 1928. Почтову належитість заплачено гуртом Рік II.

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.: „ПРАВДА“ Львів, вулиця Льва Сапіги ч. 26, I. пов.

Грошеві посилки: почт. скрнт. ч. 537.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з. 50 сот, Місячно 1 зол

ЗА КОРДОНОМ: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

Політичні арештування

Дня 4. ц. м. в ночі перевела поліція у Львові ревізію в домівці соціялістичної польської академ. молоді.

В наслідок цеї ревізії арештовано 23 польських академиків під закидом комуністичної діяльности.

Також мали арештувати діячів лівиці сель-роба Вальницького і Сивулю.

Також в Перемишлі арештовано много осіб.

В часі ревізії у дозорця дому Михайла Ручки найдено в пивниці під вуглям 6 французьких ручних гранатів.

Арештовано також ординанса 38. полку Дробнера, який там ці гранати сховав.

Жертви виборів.

Хоч вибори шойно за несповна місяць, а вже з їх причини ллється кров.

Ось у Сувалках у Польщі на одному передвиборчому засіданню — шляхтич Залєський серед сварки застрілив свого шваґра д-ра Баршевського.

Залєського, замість до тюрми — відвезено до лічниці — бо як кажуть, від довшого часу був він нервово хорий.

Також у Варшаві на соціялістичнім передвиборчім вічу потурбували шевця Ріпу так, що він по кількох днях умер.

Тамже, на вічу католицького бльоку, редактора Стронського в часі промови обкидали гнилими яйцями. Опісля розпочалася кривава бійка на крісла і палиці. Через дві години поліція з великим трудом розігнала завзятих вічевиків при чому відібрала кількадесять порядних „вічевих“ палиць та арештувала около 20 осіб. Також на вічу жидівського „Бунду“ були в роботі палиці і крісла, а від крику, наче від ерихонських труб трохи що не завалилася вічева саля.

Уневажнені лісти.

З числа 35 державних ліст, які вплинули до виборчої комісії, уневажнено шість.

Комуністична ліста.

Комуністичну лісту ч. 13, мимо того, що стверджено на ній много фальшивих підписів, державна виборча комісія не уневажнила, хоч її те належалося.

Польські часописи приписують вину цього партійній заїлости деяких своїх партій, які поборюючи одна другу, щоб тільки ослабити свого противника вплинули на те, що комуністична ліста перепачкувалася через комісію.

Добре то кажуть, що де двох беться, там третий користає.

Розвязане віче.

Дня 5. с. м. скликали були польські комуністи у Львові виборче віче.

Коли промовець Ружицький, який на те віче приїхав аж з Кракова, став за остро виступати проти уряду, комісар поліції розвязав віче.

Тоді комуністи підняли бучу.

Поліція арештувала трох осібняків за підбурювання вічевиків.

Небувале здичіння

Під Краковом у селі Княжу великим кількох сільських хлопчиськів зневажило священика, який їхав до хорого з Найсв. Тайнами.

Господар який віз того священика, крикнув на гурт хлопчиськів, які перед фірою зі священиком не хотіли вступитися з дороги.

Один із них, котрий виминав надїзджаючу фіру, поховзнувся і впав. Розлючений кинувся з прочими товаришами навздогін за фірою обкидаючи плюгавою лайкою і камінням свого священика, хоч добре знали що він їде з Найсв. Тайнами.

Один з дикунів вдарив каменем священика і їдучого фірою господаря.

Ось яке страшне дикунство панує по мазурських селах, через які, як разураз пишуть часописи не може переїхати безпечно навіть самохід, ізза злочинних, а не рідко кривавих „жартів“, сільських гільтаїв.

Коли нині такий гільтай не вагається піднести святокрадської руки на найбільші святощі кождого християнина, тож яка сила вже може здержати тую руку перед усякими иншими злочинами проти своїх ближних, свого народу?

Памятайте о тім, коли і в вашому селі який большевицький запроданець схоче бунтувати молодіж проти св. віри, проти Церкви, священика, то гоніть зі села большевицьку безбожну заразу.

Справа убійства Собінського

В пятім, шестім, семім і осьмім дни розправи переслухано всіх прочих обжалованих.

До вбійства, зглядно до співучасти в ньому не почувається ніхто з обжалованих.

Усім їм головно закидають шпигунство, або приналежність до української військ. орґанізації.

Польський посол відкликаний з Москви

Польща веде переговори з Москвою в справі заключення торговельного договору. В тій справі їздили до Москви польські делеґати Соколовський і Голувко, та щось дуже скоро вернули назад.

З тої причини відбуваються у Варшаві ріжні Конференції.

Польські часописи подають несправджену ще вістку, що польський посол у Москві Патек має бути відкликаний з дотеперішного становища.

Величезна пожежа

В Америці, на північний схід від Ню-Йорку в місцевости Фаль Рівер вибухла величезна пожежа.

Шаліла вона 24 годин, а жертвою її впало двайцять кілька великанських будівель, серед них три ткацькі фабрики, два театри, щість банків, три готелі, дві редакції і залізничий дворець.

Шкода виносить понад 25 міліонів долярів.

На просторі півтретя квадр. кільометрів остали лиш згарища, з під яких добули до тепер 5 трупів. Сотки ранених відвезено до шпиталя.

Плачена робота

Нашим читачам добре вже відомі цілі й завдання російських большевиків. Вони думали зразу, що їм удасться за короткий час викликати в цілій Европі революцію, по якій мав настати справжній „рай“, такий самий, який тепер є в Радянському Союзі. Та ці їх надії завели. Тоді вони попустили дещо, але тільки з часу, а не з революції. Коли неможлива революція зараз, сказали вони собі, так буде вона можлива пізнійше, по належному приготованню до неї. Треба тільки її справді приготовити.

І всюди в цілій Европі, в кождому краю, серед кождого народу, ведеться тепер жива підготовка до большевицької революції. Спосіб цеї підготовки всюди однаковий.

Ви чули вже, що большевики видають щороку величезні суми гроша на закордонну пропаґанду. Що це значить? Це якраз та підготовка до революції. Большевики всюди удержують за добрі гроші своїх аґітаторів, які чи то устною пропаґандою, чи видаваними собою часописами, поширюють між людьми невдоволення, замішання, юдять одних проти других, руйнують товариства, руйнують усяку народню роботу, всяке народне надбання, деморалізують людий, викликують ворожнечу, дику партійну ненависть, кидають на всіх і на вся клевети, очернення, підозріння, поріжнюють між собою найліпших досі другів і т. п.

На що це все?

Їх ціль дуже хитра. Вони хотять довести до загального безладдя, до хаосу, а довівши до цього безладдя, виплисти на верх, узяти за чуб усіх „дурних Іванів“, що між собою гризуться і так над тими „дурними Іванами“ запанувати.

Пригляньмося близше цій хитрій большевицькій роботі у нас, у нашому краю.

Чи чував хто у нас перед кількома роками про комуністів? Певно, що ні. А преці комунізм це річ не нова, а стара. В нас появилися комуністи щойно від тоді, коли запанував в бувшій Росії большевизм і відколи звідси почали йти грубі гроші на „закордонну пропаґанду“. Це вже одно доказує, що наші доморослі комуністи, це не „ідеалісти“, а звичайні платні наймити.

Більшість цих наших комуністів це давні москвофіли, які українство передше перечили, які називали себе „русскими“, виспівували похвальні пісні російським царям і ґенералам, їздили за рублі в Росію на „науку“, називали нашого селянина „хахлом“ або „мазепинцем“ і соромилися нашої „хлопської“ молитви. А сьогодня? Сьогодня вони сельробами, комуністами...

А ще інші, котрих є вже менше, це бувші члени ріжних правих і лівих партій, яких війна „навчила розуму“, значить, позбавивши хліба, дорадила працювати в користь того, хто платить, у кого повне корито. Так повстали всякі „Ради“ і „Праці“.

Всі ті добре платні большевицькі наймити роблять тільки те, що їм диктують з Москви червоні царі. Отже те, що бачите: Підкопують „Просвіту“ і „Рідну Школу“, ширять дику ненависть між партіями, роздувають ворожнечу між поодинокими станами, розсівають усюди гризню, колотнечу, безладдя, хаос...

Бували ви на зборах якихнебудь наших установ? Правда, що ви запримітили горстку переважно молодих крикунів, які в якнайтіснійшому взаїмному порозумінню, стараються клеветами змішати з болотом усіх найчеснійших людий та своїми непочитальними авантурами розбивають і унеможливлюють усяку роботу?

Те саме роблять вони і в своїх часописах. Для них нема нічо святого, вони на все накидаються, все опльовують, оповгонюють, оклеветують. Не вимагайте від них ніякої ретельної народньої праці; одинокою у них працею це крикунство, ревунство, кидання клевет, підозрінь, ширення роздору, кирині, ненависти, безладдя, анархії. Тепер потворилося безліч ріжних партій, гуртків, підпартій, підгуртків, якихсь „лівиць“, „правиць“, а а кожда має свій часопис, а кождий такий їх часопис однаково пише, однаково кричить, однаково киринить...

Робиться чиста вавилонська вежа!

Серед свідомих, розумних і чесних людий всі ті большевицькі аґітатори та їх часописи не мають, розуміється, міру. Але все на світі було й є більше людий дурних, більше темних, як свідомих, більше лихих, як добрих. Тому ті аґітатори й їх часописи все знаходять своїх слухачів і читачів, що не в силі відріжнити чесного й щирого народнього робітних наймитів та перед їх крикливою й демаґоґа, доброго часопису, від платного большевицького свистка, чи ним є „Сельроб“, чи „Наше Слово“, чи „Рада“, чи „Праця“ чи щось подібного.

Тепер, перед виборами, „робота“ тих большевицьких наймитів живійша, як колинебудь передше. Тепер і часописів їх виходить більше і аґітатори їх пішли в рух...

Длятого обовязком кождого чесного Українця, передовсім тепер, бути і самому обережним і перестерігати других перед киринною „роботою“ всяких большевицьких наймитів та перед їх крикливою й руйнуючою пресою.

О. ЛЕЩУК 9

Олекса Коцур

(Продовження.)

Другого дня рано збудив його переразливий крик, що виходив зза стіни. В першій хвилі думав собі, що це ворожий напад, тимбільше що в ночі снився йому бій з ворогами, але коли розглянувся по салі і переконався, що все було в порядку, а крик втих, успокоївся. Вснути в друге вже не міг. По якімсь часі війшла до салі сестриця, а за нею жовнір, несли хорим снідання. В цюю мить почув знова зза стіни вривані стони. До нього підійшла сестриця й поставила на столику горнятко молока і булочку.

— Сестрице, що це за стони?

— Це операція.

— Чия?

— Оцего, що вчора в полудне принесли на ношах.

— Ранений?

— Так, під Жужілем біля Белза. Чи повірите, що за відважний хлопець. Підчас відвороту наших частин на Сокаль, він заховався в Жужілі зі скорострілом. Коли вже ворог дійшов до Кристинополя і готовився переходити Буг, він в Жужілі пустив скоростріла на задню сторожу ворога.

— Чудесно!

— І ворог мусів відступити аж на Белз, а наші війська заняли становища кругом Белза.

— А як він тут дістався?

— Дістав три кулі в руку, вище ліктя і місцеві люди скрили його у себе.

— Скрили...? Боже їм заплати за це.

— Ворог з пімсти спалив пів села, а люди його не видали...

Обоє задумалися. Стони повтарялися.

— Щож оперували? — перервав мовчанку Олекса.

— Страшно сказати. Знаєте, дрож проймає...

— Кажіть, кажіть.

— Руку...

— Може відтинали?

— Так.

— Ліву?

— Ні, праву.

— Бідний...

Закрила лице рукою, витягаючи хустинку. Олексі стало ніяково. Порівняв своє каліцтво з його і пересвідчився, що тамтой без руки більше нещасливий. Ще щоби бодай ліва, а то права.

— Богато жертв і крови коштує воля, — промовила сестриця, і подалась у двері до салі звідки неслись стони.

— Коби хоч не надармо — подумав собі Олекса, перехрестився і став молитись. Не забув спомянути і за цего братагероя, що жертвував праву свою руку за рідний край.

Снідання сьогодня йому не смакувало; молоко видалось гірким. В очах стояв йому цей бідний народній каліка, без руки, зі скривленим з болю лицем і сумними очима.

— Мусить прийти воля — вертілось йому в голові, — ми платимо за ню високу ціну, згарищами, каліцтвом, кровю, а може й хвилевою руїною. Без жертв, нема нічого. Навіть сам Спаситель за волю людського роду заплатив своєю святою кровю...

Перервав свої думи, бо до салі війшов лікар і почалась візита. Приступив до нього лікар.

— Як здоровля пане четар?

— Дякую ліпше.

— Горячка спала — сказав, кидаючи очима на орієнтаційну картку, що звисала на стіні над головою Олекси.

— Рана також менше болить мене.

— Апетит? Бачу снідання не тикали?

— На разі ще не хочу їсти. Трошки пізнійше... звинявся Олекса.

Лікар прощаючись, подався поміж дальші ліжка.

По полудні цього дня завитали до шпиталю гості; кількох панів з панями з міста, з дарунками для ранених. Лікар начальник опроваджував їх по салі і давав їм короткі інформації що до ранених. Ходили від одного до другого, випитувалися про це і про те і роздавали дари.

— Ще памятають про нас — думав

Свята Унія

Понад сотку літ тішилася наша свята гр. католицька Церква в Галичині сяким-таким спокоєм. Розумне тодішне правительство знало, що основа державного ладу й сили се — релігія і церква. Длятого уряд брав Церкву в оборону, не допускав роздорів та замішань а безсовісні агітатори і платні сектанти не мали доступу до ширших кругів населення. І наша гр. католицька Церква розвивалася, хоч вийшла з розбору Польщі дуже ослаблена, бо більші та сильніщі її частини остали під царською Росією і там загинули через криваві переслідування, а ще більше зрадою і відступством своїх.

По війні й по упадку Австрії доля нашої Церкви змінилася на гірше. Вільнодумне правительство не забороняє всякого рода сектантам і платним агентам вештатися по селах та баламутити часто неосвідомлених в релігійних справах людий. Дозволюють тисячами розкидати протестантські книжки та брошури і в чисто католицьких околицях основувати нові ложні, сектантські церковні громади.

Одначе чисто протестантські секти не є ще так небезпечні для нашого народу. Привязання до свого обряду й Церкви се занадто сильне заборола і тому филя протестантизму й сектантства заломилася.

Зате настала друга небезпека, грізніща, а се, напір православя, зглядно московської схизми.

Пригідне поле до тої небезпеки приготовили наші доморослі русофіли. Захвалюючи все що російське, викликали у несвідомого населення певного рода пієтизм до Росії, а за тим і до православя. Це приходило тим лекше, що православний обряд з деякими ріжницями тотожний з нашим. А нарід за мало був освідомлений і обучений, аби міг належито розріжнити, що щось инше є обряд і зовнішна форма, а щось инше правди віри, і щось инше правдива католицька Церква, а щось инше східна — відлучена Церква.

Русофільство а з ним і схизмофільство найбільше поширене було на нашій Лемківщині. Не диво, що там і найбільше знайшли послух московські крикуни-демагоги (звідники народу). А що й польським націоналістам ходило о це, аби серед українців викликати також релігійне замішання і боротьбу, тому дозволили піти тим схизматицьким батюшкам, котрі, неперебираючи в способах, зачали опоганювати нашу св. католицьку Церкву, св. Отця і Епископів і тим способом вже і так схильних до русофільства Лемків потягнули до відступства від віри й Церкви.

Те саме пробують і в инших місцевостях Галичини, особливо де перед війною були русофільські села.

Також і в національно освідомлених околицях є друга небезпека, а саме, українська автокефалія. Вже від довшого часу всякі крикуни й письмаки з ріжних „голосів" та „рад" наклепали на св. Отця і Епископів, сильно захитали повагу церковної Влади. Надто Сель-роби, большевики, радикали в деяких місцях ослабили віру. А це все може стати пригожим ґрунтом до нової релігійної секти, яка повстала під большевиками на Україні, а котру називають демагоги гарною назвою: українська автокефалія, себто українська „національна" церква, або як її також називають: „батьківська" або „мамина".

З огляду на це, зачинаємо писати історію святої Унії, щоб наші читачі зрозуміли, який ми великий скарб посідаємо тут в Галичині через те, що належимо до **єдиної, святої, католицької Церкви,** щоб уміли боронити цей скарб перед ворогами віри. Передовсім треба памятати, що ті хижі вовки приходять прибрані в овечі шкіри ніби то українського націоналізму або москвофільства. — Тай найбільше треба перестерігати других перед тою страшною небезпекою.

А якщо за Божою помічю остоїмося сильні і відновлені у вірі перед наближаючоюся небезпекою, то зможемо і нашим відлученим братям на Волині, Холмщині і Підляшу помогти найти правду та привести і їх до єдинства зі св. католицькою Церквою, бо в тім єдинстві вони вже були і тільки кривавий топір московських катів відрубав їх на якийсь час від головного пня Церкви Христової, від Апостольської Столиці.

(Дальше буде).

З церковних справ

Прага а Ватикан.

Папський Нунцій Мармаджі, який недавно приїхав був з Риму до Праги, заключив в імени Апостольського престола тимчасову угоду (а не конкордат), яка управильнює обосторонні взаємини між Ватиканом і Прагою.

Чеський міністер Бенеш в комісії заграничних справ виголосив широке пояснення тої угоди.

Він поклав натиск на те, що в переговорах узгляднено все те, що уможливлювалоби заховати тую угоду не лиш нинішному урядови, але і кождому иншому ґабінетови.

собі Олекса, стежачи очима за оцими гістьми. — І терпіння стає приємним, коли бачиться, що хтось спочуває з нашим терпінням, поділяє наше горе.

Наближались до нього. Лікар шепнув їм кілька слів а вони кидали очима на Олексу.

— То ви цей герой з під Рави, пане четар, — спитала одна пані.

— Герой...? — здвигнув раменами Олекса — я сповнив лиш свій обовязок жовніра супроти своєї держави. В такому разі більшість наших жовнірів це герої, а навіть і ці, що півнагі і босі стоять на фронті, без випочинку, хотяй не здобули ні ворожого становища, ні ворожого кріса.

— Певно, певно... але ви... Ми читали за вас в ґазетах, славно списувались... — вмішалася друга.

— Як наказувала совість.

— Слава Богові, що ви живі — докинув один пан. А звертаючися до лікаря, спитав:

— Чи скоро випустите нам зі шпиталя пана четаря?

— Як лиш цілком виздоровіє.

— А довго ще на це ждати? — заговорила пані.

— Думаю, до Великодня.

— Аж так довго?

— Скорше, скорше пане доктор, ми возьмемо пана четаря до міста, покажемо наших дівчат, може яку собі вподобає — сказала пані всміхаючись.

Олекса не відповів нiщо, гейби не чув цих слів. Вони ще сказали кілька словець, а відтак відійшли, лишаючи йому спору пачку дарунків. Він навіть не замітив цего, потонув в думах. Нагадав собі Свят-Вечір під Равою і старенького безталанного дядька. Чогось зробилося йому жаль. Хотів, щоб вернулася ця хвилина, коли сидів у дядька за столом при вечері, радби побачити його жартовливого і розплаканого, як готовив вечерю і ділився просфорою. Що діється тепер з ним...?

V

Повних два місяці пройшло Олексі в шпиталі. Рана згоїлась, та сили вже не вернули. Ходив при палиці, легко подавшись вперід і кождої днини напрошувався, щоб пустили його до дому, що правно йому належалося. Лікар все відкладав, мовляв, аж набере більше сили, щоб в дома не дуже його перестрашилися.

Одного дня вийшов на шпитальне подвіря і проходжувався. Побачив, як з кухні вийшла сестриця, несучи тяжко хорим друге снідання. Поздоровивши її, спитав, щоб щось сказати:

— Що нового сестрице?

— Біда, пане четар.

— Яка?

— Вчера відтяли другу руку цему десятникові...

— Котрому?

— А цему, що так славно стріляв в Жужілі.

— Бідняга, щож він тепер робитиме?

— Жалко глядіти на нього, без обох рук. Може хочете подивитися на нього?

— Дуже радо, але...

— Але боїтесь, щоб не розплакалися? Подумайте собі, він веселий, начеб нiщо йому не сталося.

— Нині ще не піду, може пізнійше.

І дійсно, по кількох днях він пішов зі сестрицею до одинайцятої салі, де лежали самі каліки, а між ними і цей, без обох рук. Коли війшли до салі, спостерегли, що він спав. Підступили на пальцях до ліжка. Олекса глянув на него і зі здивовання скрикнув:

— Петро Чумак.

Каліка отворив очі і вдивився в Олексу.

— Це ти Петре?

У відповідь закликав грімко:

— Олексо!

Хвилинку гляділи на себе мовчки Відтак Олекса нахиляючись над ним, простягнув руку до повитання.

— Не маю чим повитатись з тобою, братіку. Рідному краєві віддав я обі руки.

Щойно тепер нагадав собі й Олекса, що кілька днів тому оповідала йому се-

До найважнійших справ, обнятих тою угодою належить устелення границь дієцезій та іменовання епископів.

Поза зобовязаннями обнятими текстом угоди не принято ніяких инших постанов, котрі відносилися до внутрішних справ Чехословакії та до шкільного питання.

Нові конкордати.

Підписаний у послідних часах конкордат із Литвою є четвертим з ряду тих, котрі Апостольська Столиця заключила за часів теперішного св. Отця Пія XI. В 1922 р. Апост. Столиця підписала конкордат із Лотвою, в 1924 р. з Баварією а в 1925 р. з Польщею.

Тепер ведеться праця над приготованням кількох конкордатів з ріжними державами. Готовий уже конкордат з Румунією. Також незабаром буде підписаний конкордат з Німеччиною і Прусами, мимо того, що тамошні евангелики є противні тому. Приготовляється також конкордат з Югославією і Чехословаччиною.

Безвірство у Відни.

По світовій війні число людий безвіроісповідних, т. є. таких, які не визнають ніякої віри зросло у Відни так дуже, що відповідні круги, передусім у католицькій Церкві стали поважно застановлятися над тим.

Розуміється, що відступством тим є діткнені всі религії. Однак найбільше католицька Церква і жидівська віра.

Перед війною відступало там річно около 1000 осіб. В 1919 р. відступило вже 7.472 особи, а в 1923 р. 22.883 осіб.

Лиш малий відсоток із того переходить з одного віроісповідання на друге.

Більшість остає без ніякого віроісповідання.

Число тих виступлень щораз збільшається так, що сміло мож сказати, що сьогодні живе в Відни понад 100.000 осіб без ніякої віри.

Про первенство Папи римського.

Англійський учений історик Доскот виголосив в оксфордському університеті виклад на тему: „Первенство Папи признане ефеським Собором“.

Виклад цей дуже добре приготований викликав велике враження в англійській суспільности.

Чи є такий нарід, який не вірив би в Бога?

Були часи, коли люди думали, що є такі народи, які Бога не знають і в Нього не вірять. Тепер однак учені доказали, що це неправда. У всіх народів, і просвічених і диких, знайдено віру в якесь божество.

Вправді ріжні ріжно собі уявляють те божество, одні віддають честь одному Богу, другі признають цілий ряд богів, але попри це всі годяться загально в цьому, що є якесь єство висше від сотворінь, єство, від якого залежний чоловік, і яке він повинен почитати.

Віру в божество стрічаємо вже в передісторичних часах. Учені викопують тепер давні, передісторичні людські кістяки, яким буде вже кілька тисяч літ; ті кістяки, як видно, не були покинені, але їх ховано з якнайбільшою старанністю й почестю. Отсе саме старанне хованнє мерців, як також предмети, знаходжувані при їх кістяках, є певним доказом віри тодішних людий в позагробове життє, а тим самим віри в Бога.

Найдивнійші книги людства, які походять з перед чотирох тисяч років, а саме книги египетські й китайські, асирійські й вавилонські, згадують про Бога і називають Його Сотворителем.

Історія просвічених поганських народів, а передовсім Греків і Римлян, стверджує якнайвиразнійше, що їх загал був завсігди религійний. Ці народи вірили вправді в богатьох богів, але все таки почитали одно божество як найвисше.

Найбільші грецькі мудрці (фільософи), як Аристотель, Плятон, Пітаґорас, Сократ, Сенека, прийшли були до переконання, що мусить бути один правдивий Бог.

Найславнійші грецькі й римські письменники, як: Гомер, Софокль, Геродот, Ксенофонт, Верґілій, Ціцерон, Цезар і ін. підносять з натиском у своїх письмах значіння загальної в усіх людий віри в Бога.

Не тільки старинні учені, але й теперішні найбільші учені цілого світа вірять у Сотворителя і цю свою віру уважають потребою розуму й серця. Оден протестантський природник (д-р Деннерт) провірив религійні переконання триста найславнійших учених ріжних народностий з чотирьох останніх століть і показалося, що на тих триста учених було тільки двацять недовірків.

Ще до недавна деякі були переконані, що перв сна людскість жила з початку в стані майже звірячім, що була дика й неспосібна до віри в Бога. Але в останніх часах ці переконання змінилися. Наука, що займається мовою й історією первісних людий виказала, що вже найдавнійші, первісні племена були

стриця і обнявши його за шию обома руками, став цілувати. Був так ним захоплений, що не чув, як цей дотикався його раменами, силкуючись пригорнути його до себе. Підводячись, достеріг в очах сестриці сльози.

— Ти бідний тепер мій друже...

— Слава Богові і за це. Коби лиш рідний край був щасливий. Волю бути калікою я, ніж рідний край мавби бути пораненим рабом.

Олекса присів собі на краю ліжка і пильно став йому приглядатися. В послідне бачилися, як їхав ще на війну. Петро був тоді ще хлопцем і при прощанню дуже за ним плакав. Були собі дальшими свояками і дуже любилися. Вдивлявся в нього як в надземське явище, як в ангела, від якого мав довідатися, про те все, що його непокоїло, боліло, про що не знав і не міг довідатись через звиж чотири роки. Насувалося йому тільки питань, що не знав про що перше питатися, від чого зачинати. Нараз війшов до салі ордонанс і сповістив, що іде лікар. Олекса тихцем висунувся, шепнувши на прощання:

— До побачення в вечір. — Викрався, як злодій, пяний зі зворушення. Опритомнів щойно на дворі, зачерпнувши повною груддю свіжого повітря. Присів на лаві й став плакати, чого, сам не міг собі вияснити.

Коли пройшло перше враження, став сміятися. „Як це гарно складається, що його бачу. Неодного довідаюся від нього, він розкаже мені й про родину й про Оленку“. Та вмить прийшло йому на думку, що так довгий час не міг дочекатись з дому ніякої вістки, що може не має нікого в дома, щоб йому відписати, і зібрав його страх. Встав з лавочки і поволікся до своєї салі. Кинувся на ліжко й став думати. Гадки не клеїлися, одна випирала другу, одна чорнійша від другої, наче рій шершенів вїдалися в його мозок, втискалися в серце, ранили, мучили його. Лежав, як на розжарених залізах і вижидав вечора.

Вкінці дочекався цеї хвилі. Коли на салі втишилося, незамітно висунувся, подався на подвіря, а з відсіль до одинайцятої салі. Отворив двері і станув в середині.

— Ходи, ходи.. — почув голос.

Стояв прикований, без думки, без руху.

— Сюди, я тут.

Важко поступаючи, приступив до ліжка й оперся обома руками об поруччя.

— Сядь осьтут на ліжку.

Послушний, як мала дитина, присівся. Ліжко пронизливо заскрипіло. Впялив бездушно очі у блідаве світло малої лямпи, що висіла на стіні.

— Ти не був ще дома? — перебив мовчанку Петро.

— Ні.

— І письма не дістав ніякого?

— Ні.

— Нiщо не знаєш?

Це питання разило його наче громом. Затовклось нагально серце. Інстинктовно вичув, що над головою, наче темний, злий дух, повисла жахлива вістка. Зірвався на рівні ноги, наче хотів перед нею ухилитись, встромив свій зір у його лице й прошептав, а радше, проскавулів:

— Ну, що? говори.

Петра переразила поведінка Олекси й виминаючи його погляду, не відповідав.

— І ти не говориш?

— Ти дуже схвильований, братіку. Сядь собі...

— Говори, говори хай знаю, не знущайся надімною.

— А будеш спокійний?

— Не муч мене. Пожалій...

— Їх вивезли.

— Куди?

— До Перемишля.

— До Перемишля...? Давно?

— На початку війни.

— За що?

— Взяли за шпіонів.

— Тата і маму за шпіонів?

— Так і в Перемишлі посадили їх до вязниці.

— І випустили?

— Ні.

— Деж їх поділи?

релігійні. Ця наука переконала, що в усіх мовах людий, навіть найдикших, є слова на означення найвисшого єства. Серед найбільш диких племен Африки стрічаємо молитви, вівтарі, церкви й святині, а цеж певний доказ релігійности тих племен. Загалом найновійша наука ствердила, що нема ніякого народу без релігії.

Що більше, такі вчені як А. Лянґ і В. Шмідт доказали, що віра в одного Бога (монотеїзм) є давнійша, як віра в богатьох богів (політеїзм) і що ся остання віра є тільки відступленням від віри в одного Бога. (Дальше буде).

Зі світа

Чорна смерть в Індіях.

В Індіях, в полудневій Азії, шириться в страшний спосіб „чорна смерть“ — чума. В однім окрузі зголошено за час від 21—23. січня понад 300 випадків смерти на чуму. Дотеперішне число жертв тої страшної пошести в Індіях досягає після урядових виказів три тисячі.

Число це не обіймає смертельних случаїв у дальших околицях, де рівнож заволіклася чума.

Щоби здавити тую пошесть місцева влада зарядила кварантанну, контролю подорожних та концентраційні табори.

В однім із таких таборів під містом Калькутою перебуває під лікарською опікою 60 тисяч осіб заражених чумою і таких, яких підозрівають, що є заражені тою пошестю.

Розрухи в Індіях. До Індій прибула на днях англійська комісія парляментарна в ціли переведення змін у конституції Індій. З тої причини Індійці, які все ворожо ставляться до Англійців, які фактично панують в Індіях, по містах: Мадрасі, Калькуті і Бомбаю урядили ворожі демонстрації. Прийшло до бійки з поліцією. Впало 2 забитих і 11 ранених, в тому 8 поліцаїв.

Як „обдарували“ більшовики селян землею?

(Кінець).

Як бачите з цего земельного радянського декрету, селяни на радянщині не мають ніяких прав. Замість обіцюваної „землі й волі“, замість прав, більшовики завели в себе невільництво й так правили кілька літ. Аж вкінці пересвідчилися, що такий спосіб не здатний нінащо. Така „господарка“ привела тільки до страшного, небувалого, нечуваного в світі голоду й покінчилася голодовою смертю міліонів людий.

Що йно по цій страшній науці взялися більшовики за зміну хліборобської господарки й завели тут і там т.зв частинну приватвласність.

Із хліборобським робітником поводяться на Радянщині гірше як із рабом (невільником) у давних часах. Не має він права посідання власности. Не вільно йому мати навіть свойого маленького огородця, ані годувати якої небудь домашньої худоби, чи дробу. (Такого не бувало навіть за кріпацтва, за панщини!) Хліборобського робітника можуть у кождій хвилині прогнати, а його річи стають власністю комуни. Вкінці мусить працювати там, де йому прикаже комуна — не має він тут власної волі й не вільно йому покидати праці. Значиться з хліборобським робітником на Радянщині поводяться гірше, як поводилися колись в Америці з невільниками муринами. Хліборобський робітник на Радянщині, це неначе вязень. Мусить працювати, але за цю працю, крім марної ложки страви та лихого одягу, не дістає нiщо й нiщо свойого власного не вільно йому мати.

Ось так живеться хліборобському робітникови в ніби „селянсько-робітницькій“ державі.

Не краще живеться й хліборобам, т. зв. „кулакам“, що мають шматок ніби „власної“ землі. Кажемо: ніби „власної“, бо земля, що її селянин у Росії та на Україні мав від віків як свою власність і сьогодні обробляє її, тепер уже не його — він дістає її в наєм, бо по думці більшовицьких законів „уся земля в межах держави є державною власністю“. Тож селянин не має нічо, бо комуни можуть йому безкарно відібрати цю землю й забирають знаряди й худобу, забирають усе збіжя, яке селянин мусить іще власним коштом відставити до управи комуни, а комуна може навіть кождого хлібороба, хоч він не належить до комуни, змусити в часі жнив до праці в комуні, хочби його власне збіже мало зігнити й висипатися на лані. А колиб якийсь селянин не схотів працювати для комуни, тоді відбирають у нього землю, що її зрошували своїм потом його діди й прадіди.

Чиж не нагадує отся більшовицька воля страшної панщини в нас, а в Росії кріпацтва. Як колись панські гайдуки гонили наших селян на панщину, так тепер їх унуків і правнуків гонять на ще страшніще кріпацтво більшовицькі „жидівсько-московські“ посіпаки.

Замість прав і землі вложили більшовики селянам у Росії та на Україні ярмо на шию й не позволяють йому з нього звільнитися. А коли селянин спротивиться, то жде його крісова куля. Се-

---

Петро не важився відкрити страшної тайни і думав якби це оминути.

— Що розстріляли? — закликав з болем.

— Ні.

— Повісили?

— Ні. — Глибоко відітхнув, гейби скинув зі себе важкий тягар.

— Щож, що з ними зробили?

— Нас випровадили з вязниці, душ около сорока...

— І ти був також?

— Так.

— І що дальше?

— Вели нас мабуть до потягу. Ескорта. Люди за нами кричали, кидали камінням, болотом, цеглами, гноєм...

— Чорти.

— Кільком розбили голови, вибили очі, калічили...

— І татові і мамі також?

— Ми йшли спокійно, навіть зойку ніхто не видав. Аж вийшли ми на вулицю Семірадського...

— Семірадського — повторив Олекса, якби хотів спамятати собі цю назву.

— І тут... застогнав, обрушився цілий на ліжку, якби відпихав від себе якусь невидиму примару, заплакав на цілий голос. Олексу запекло в грудях, щось задавило в горлі. Вхопився обома руками за голову і скричав несамовито:

— І що?

— Випав відділ гузарів і влетів на нас з кіньми, з шаблями, і крісами... Оці слова зморозили Олексу, чув що хитаються під ним ноги і вхопився руками за поруччя ліжка.

— І тратували і били... Я не памятаю, що було дальше. Я впав на землю, а на мене валилися пошматовані тіла нещасних. Вечером мене найшли у купі людських тіл...

— Всі погибли...?

—Всі...

— Тато, мамо...! — скричав останками сил Олекса і як підкошений, звалився цілим тягарем на землю. По хвилині вбігло кількох ордонансів і винесли непритомного Олексу на двір, а звідтам до його салі.

*

Після цієї ночі стан здоровля Олекси значно погіршився. Діставав серцеві атаки і горячкував. Перенесли його до осібної кімнати і строго заборонили входити там иншим. Коли вертала йому свідомість, насувалися перед його очі страхітливі події невинних мучеників, скровавлені і скатовані жертви з улиці Семірадського, тато і мама, тоді кидався несамовито на ліжку і лебедів як дитина:

— Не бачити мені вас більше, тату і мамо... Не заговорите вже більше, не повитаєте мене дома... А я хотів вам осолодити старість, відвдячитись за минуле... Не довелось...

Минали дні за днями, надходила весна. У воздусі сміялися жайворонки, купаючись у соняшному сяйві і розсипали радість. Та радість ця не долітала на землю, до людий. Не тішився і Олекса. В його душі звеніла недоспівана пекольна пісня війни. Визираючи крізь велике шпитальне вікно на поле, що дихало весняним сонцем, завдавав собі питання:

— А що з нею?

І рій думок насідав на його голову. Бачив її попарену вогнем, але всміхнену і сам мимохіть всміхався, то знов ввижалася йому схвильована, унесена, як тоді, коли вертали у Страстний Четвер з відправи і шептав, якби бачив її біля себе:

— Я тебе люблю...

То знова стояла йому перед очима заплакана як пращала його при потягу, посилаючи йому послідний погляд.

— Не забуду тебе ніколи дорогенька Олено. Ніколи, ніколи...

Не счувся, як станула біля нього сестриця і подала йому лист.

— Здається з дому, пане четар. (Д. б.)

лянство на Україні довго боронилося перед цею більшовицькою волею. Цілий ряд повстань мусили здавити більшовицькі кати, море невинної крови пролити, заки запанували на Україні. Тай тепер тільки страшним терором і масовими вбивствами вдержують карність серед своїх сільських рабів. І тільки тому не вдалося селянам оборонитися перед більшовицькою неволею, що не виступали одностайно, згідно, всеціло, ціла Україна разом, а в розділ, нераз кожде село окремо.

І саме за цю незгоду й упала на селянство наше на Україні така страшна кара.

Та кажуть, що біда вчить розуму — може й справді навчить.

До часу збанок воду носить

З Москви приходять трівожні вісти, що в ріжних сторонах совітської „селянської“ держави місцеві селяни масово бунтуються перед реквізиціями збіжа й большевицьких посіпаків, які забирають по селах збіже бють та женуть на чотири вітри.

Тепер взялися селяни на новий спосіб.

Сіють збіжа лиш тілько, кілько треба на прожиток їм та їхнім родинам.

Від села до села лунає по цілій Україні та Росії один клич: „Не дамо ні одного пуда зерна на продаж ані заграницю.“

З тої причини половина поля лежить облогом а червоним царам заглядає в очі марево голоду, може страшніше в своїх наслідках, яке навістило було Україну й Росію в 1921 році.

Большевики тремтять, бо бачуть, що ніякі карні експедиції та ніякий террор нічого тут їм не поможе супроти 30 міліонів українського і 70 міліонів московського розгірченого большевицькими гараздами селянства.

Важне для господарів.

Яка порода рогатої худоби для нас найліпша?

З многих пород (рас) рогатої худоби найкраща для положення, клімату та господарських обставин нашого краю є швайцарська раса сементальська, т. зв. сороката (в біло-брунатні плями).

Худоба тої породи надається до випасу, а корови є також молочні і родять гарні, рослі телята.

Що правда, більше молочні є корови голяндської раси, однак вони є менше витревалі, тому вимагають старанніймого плекання і потребують кращої паші.

Тому виплатиться їх держати там, де молоко є дорожше.

Доброю і відповідною для нашого краю є порода т. зв. ольденбурська.

Порода сементальська надається більше для гористих, ольденбурська для низинних околиць.

Зноваж на заріз доброю є рогата худоба якої небудь породи, якщо є здорова, має кріпке туловище, широкі груди, хребет і зад, та не перебирає в паші і не забагато її потребує.

Коли корови держимо для молока, то найкраще є держати худобу расову однак не занадто рослу.

Корова середного росту дає звичайно більше молока і молоко від неї буває ліпше ніж від великої.

Крім того ялівки середного росту скорше розвиваються і скорше можна їх піддати заплодови.

Також порід у середних коров відбувається лекше.

Більше расову худобу відріжняємо від простої по масти.

Так прим. сороката масть показує, що худоба має хоч часть корови расової худоби.

Зноваж уся масть сива або сіра є познакою простійшої породи. Однак є вийімки.

Швайцарська сементальська порода крім сорокатої масти відріжняється ще слідуючими прикметами: гарний зріст, рожевий писок, жовті роги, широке чоло, широкий хребет і широкий підвищений зад.

Чи сіль потрібна худобі.

Молочні корови потребують на витворення молока богато води. А що зимою держиться їх в стайні, мають мало руху, дістають пашу, що не має богато соли і тому пють мало води. В наслідок того зменшується також охота до їжі, а за тим і молочність.

Щоби не допустити до зменшення молочности, а у свиний збільшити охоту до їжі, треба придавати до паші пашну сіль, якою посипається подану пашу, або сиплеться до жолоба для лизання. За велика кількість соли може пошкодити і тому дається лише стільки, кільки бракує в зимовій сухій паші. Ця кількість залежить від якости паші а також від ваги звіряти, а пересічно можна дати на штуку 5 ґрамів денно.

Кров як пожива для ростин.

Кров це найцінніймша матерія у кождого сотворіння і на її витворення ідуть всі поживні складники приниманої паші. Тому із ріжних звірят не можна крови марнувати, але треба використати як поживу для рослин. В крові находить ся багато азотових сполук, що є нерозпустні і ростина не може їх забирати, не можна свіжою кровю гноїти землі, але треба її перед ужиттям залишити, щоби підлягла ферментації. Тоді сполуки азотові перемінять-ся у форму розпустну і рослини їх цілком добре заберуть. Розпущення крови у воді і заливання нею овочевих дерев або або городовини не є добре, бо рослини зараз цего не використовують. Тому найліпше виливати кров на компостову купу.

НОВИНКИ

— **Знова впав літак.** Не дуже то безпечна річ — літати у воздусі. Свідчать про це часті нещасливі випадки. Ось знов новий випадок та на щастя не скінчився він смертельно. Дня 31. січня польський пасажирський літак, що летів зі Львова до Кракова мусів коло Радимна спуститися на землю, бо зіпсувався в ньому мотор. Ні летунови, ні двом подорожним, що їхали з ним не сталося нічого.

— **Пожежа у Львові.** Дня 3. ц. м. у ночі вибухла у Львові при вул. Пелчинській грізна пожежа в складі дерева й вугля, яка загрожувала сусідним домам та фабриці. Однак в час приїхала вогнева сторожа й вогонь скоро згасила.

— **Смерть майора.** В місті Лодзі, в Польщі в кошарах 4. самоходової дивізії, в зброївні найдено дня 3. ц. м. тамошного майора Прушинского з двократно простріленою головою. Того дня одержав він телеґраму з вісткою, що його брат вмирає. Мож припускати, що він з цеї причини попав у розпуку та наложив сам на себе руку.

— **Кіно причиною божевілля.** В однім кіні в Лоді під враженням висвітлюваного образу попала в божевілля донька одного з тамошних купців. Стала вона в часі вистави дерти на собі одіж та страшно кричати. Нещасну відвезли до шпиталя.

— **Труп без голови.** В лісі коло села Лазниск, в Польщі, замордовано в страшний спосіб 24-літного Еміліяновича. Убійник, мешканець Лазниськ, Кондратович обдер убитого до нага та відтяв йому голову. Ось вам звір а не чоловік!

— **Крадіжи і вломи у Львові.** Нема дня ні ночі, щоби у Львові злодії не наробили людям шкоди. В однім дні, а саме 3. ц. м. поповнено аж 6 вломів до ріжних мешкань, де награбили много одежі, гроший, розбили одну касу, з якої забрали столове срібло й 300 зол. Поліція зловила лиш двох знаних вломників а за иншими слід застиг.

— **Добра жінка.** В жидівськім шпиталі в Варшаві одному конаючому жидови його власна жінка вирвала з рота штучні золоті зубн. Коли той жид ще був при памяти, то десь певно лекше було йому розпращатися на віки з такою доброю жінкою.

— **Ватага жінок-вломниць.** Варшавська поліція вислідила організацію жінок-вломниць. Двох поліційних розвідчиків спостерегли в однім домі три підозрілі жінки. Стежачи за ними спостерегли вони, що жінки ці задумували вломитися до одного маґазину. В пивниці розбили колодки та стали виломлювати підлогу під маґазином. При тій роботі заскочила їх поліція та знайшла при них всяке злодійське приладдя.

Довгий вік. У січні с. р. померла в Богородчанах Хая Пакер, доживши 121 літ.

Вибух у печі. В Бруховичах коло Львова, в хвилі, коли залізничник Товарницький підкладав вугіль, наступив вибух у печі. В наслідок того Товарницькому поторощило три пальці.

Однак уряд слідчий, який підняв дохоження, бачучи, що ні піч ні дверцята від неї неушкоджені, підозріває, що Товарницький покалічив пальці при якійсь іншій нагоді, а вину звалює на „стріляючий“ вугіль.

Злодій загубив ніс. В Варшаві закрадався в ночі злодій до одного мешкання. Вже витяв шибу в вікні і хотів влізти. Та нараз пробудився господар і тихо потровив злодія псом-вовчуром. Пес скочив до вікна і відгриз злодієви ніс, який приніс у зубах господареви на

доказ, що добре справився. Скалічений злодій утік.

Хлопець під самоходом. У Львові 4. с. м. на ул. Личаківській переїхав самохід 9-літного ученика Родзіла.

Нещасний хлопець має зломану ногу та є сильно потовчений.

Кріва бійка. В Осаді Фельштинській коло Ст. Самбора побилися два мазури Яндра і Чермановський. Чермановський помер від побоїв.

Напад на гостинці. На гостинці коло Перемишля трьох уоружених бандитів напало на прохожого Гурецького. Ранивши його ножем у голову, зрабували в нього 17 зол. і ріжні дрібні річи та втекли.

Бурять церкви. Будівляний виділ московського совіту поставив внесок на збурення церков у Москві. Мовляв: церкви становлять перешкоду в уличному русі.

Пригода червоних достойників. В поїзді, що їхав з Ленінграду до Мурманська, запалився „сальоновий“ вагон, у якому їхали члени залізничної комісії. Ратуючи життя, повискакували вони в часі їзди з потягу. Трьох з них сильно попарилося в огни. Незле ведеться достойникам „робітничої“ совітської держави, коли їздять собі розкішними „сальонками“, якими давніше їздив сам цар та його найближші.

ДОПИСИ

ЯРИЧІВ НОВИЙ. (Як делеґати Сель-Роба втікали з віча) На день 1. II ц. р. заповіли делеґати Сель-Роба віче перед виборами в нашому місті. Коли нарід довідався о тім дуже обурився та рішив громадно взяти участь в вічу — щоби не допустити панів з Сель-Роба в своїх облудних промовах — ображати національних та релігійних почувань народа. — Коло 11 год. приїхали „пани“ аж автом з Львова — бо пішки за тяжко ходити сельробським „рабочим“. Зачали вони шукати місця на віче А що місця в читальні не дали — зайшли на одно подвіря — та там розпочали віче. Коли впали перші слова промови, громадяни, головно Старого Яричова — одноголосно піднесли могучий протест так, що делеґати Сель-Роба — чимскорше втікли до авта, — та відїхали до Львова — засоромлені таким успіхом. Дай Боже більше таких розумних людий як Яричівці, — а в народі буде згода та любов, — бо ні то не посміє колотити їх по наших селах. Селянин.

ГЛИНЯНИ. (Віче Сель-Роба в Замістю коло Глинян). На день 29 I ц. р. розголосили Сель-Роби по всій околиці Глинян — що вони уряджують велике передвиборче віче в Замістю під Глинянами, бо в Глинянах не мали відваги. В розліплених афішах завзивали „спасителів“ народу до як найчисленнійшої участи. А що народ знає вже добре тих висланників жидівства та антихриста — рішив одноголосно випросити таких спасителів з села. І дійсно зараз по Службі Божій рушили всі громадяни з Глинян — і Глинян-Заставя — на Замістя з могучим протестом на те віче, та прогнали небажаних спасителів. Коби так всюди а добре буде! Хрістіянин.

ДЕЛЯТИН. Завдяки трудам і старанням отця Степана Семчука засновано в Делятині „Кружок Христ. Орґанізації“. До кружка вписалося вже понад 100 осіб — а членів прибуває щораз більше. Наше Громадянство розбите до тепер на ріжні ворогуючі між собою партії, радо прийняло засновини Кружка — а навіть завзяті до тепер радикали під впливом о. С. Семчука вступають до нашого Кружка, що дає сильну віру і надію в красші часи.

Годиться ще згадати про коляду на будову нової мурованої церкви. Під проводом о. С. Семчука і за помічю нашого дяка Михайла Коліняка зорґанізовано хори міщанства і церковного братцтва, які в часі свят Різдва Христового заколядували на будову нової церкви около два тисячі зол.

Ще одна річ є гідна уваги, а іменно наше місточко одержало за старанням Його Ексцеленції Преосвященого Владики станиславівського Кир Григорія Захист для сиріт — де сестри Василіянки проявили велику діяльність. Учать бідних, дають діточі вистави, в часі котрих діточі пісні прямо очаровують слухачів.

Громадяни радуються, що в о. С. Семчукови одержали доброго провідника і отим складають Його Екс. Преосвященому Владиці Д-ру Григорієви Хомишинови щиру подяку.

Члени Громадянин.

Аптика Пані Ол. в Чорткові! Нераз люди потребують ріжних середників, але часто так буває, що чогось потрібного передовсім в недугах, хочби тільки на лік, у людий не має, хиба тільки в аптиках. Таке й з нашими панями радикалками. Чуючися слабими при надходячих виборах, щоби покріпити свої радикальні сили, заложили собі аптику під управою пані Ол. в Чорткові і виставили свій крам до прилюдного відома дня 30. січня 1928 р. на повітовій нараді Союза Українок. Саля Народного Дому виповнена переважно Українками з сіл а також молодшою місцевою інтеліґенцією мала нагоду почути рекляму радикальної аптики з уст п. Бл., яка у своїому рефераті оферувала присутним такі радикальні пігулки як: 1) Хлопська партія, 2) свобода совісти при голосуванню до сойму, 3) рівновартність всякої релігії до спасення і 4) мандат п. Олеськової на Чортківський повіт від радикальної партії.

„Що таке хлопська партія? Це купа піску, яку щойно треба зцементувати, щоби стала як твердий мур до виборів. Щож то за цемент? Ото свобода совісти виборців. Голосуйте на кого хто хоче, а я вам не кажу, на кого маєте голосувати“, так говорила п. референтка. Очивидно, що коли виборці будуть голосувати, як кому захочеться, а не буде між ними карности, тоді та купа піску розвіється, що й сліду з неї не остане, бо вітер з польської сторони буде дути сильно. Однак це радикальну совість не обходить. А наша українська совість каже нам, що ми не сміємо голосувати, як кому захочеться, ми мусимо голосувати всі однаково і при виборах держати одни фронт.

Щобиж у кождій вірі можна бути спасеним, як що віриться добре після тої віри, то ми християни-католики знаємо, що є один Бог, одно крещення, одна Церков і одна віра, а саме християнсько-католицька правдива, а п. референтці порадимо не підносити таких квестій на публичних зборах, але послухати голосу св. Павла, який сказав: „жени да молчат“ у таких справах. О цім говорять священики в церкві, це для народу вистарчає.

Одобрення мандату на посла до сойму п. Олеськової від радикальної партії на чортківський повіт присутні відпекувалися всіми можливими способами, а коли нахабність п. Бл. таки раз по раз вилазила з тим мандатом, всі замісцеві Українки опустили салю з голосним протестом: „ми радикалів не потребуємо“. Це було найлучшим доказом, що в чортківському повіті радикалів нігде нема навіть на лік, хиба тільки в аптиці пані Ол., яка була ініціяторкою повітової наради Союза Українок і на цім інтересі цілковито збанкротувала. Причина цілої невдачі лежить у фалшивому шильді. Замість „Союз Українок“, мало бути написано: „Союз Радикалок“. Чи відомо це безпартійному центральному Союзови Українок у Львові, що під його фірмою пропаґується радикальну роботу по філіях? Це грозить розвалом цього товариства, бо Українки не хочуть заживати радикальної морфіни. Учасник.

Всячина

З переслідувань у Мехіку.

Некатолицькі мехіканські часописи, як пр. „Універсаль“ подають точні звіти і залучують при цьому фотоґрафічні світлини про геройську смерть двох мучеників за віру, братів Про, священика і його брата, молодого інжініра.

Їх розстріляли за те, що виконували вірно свої релігійні обовязки. Також посуджували їх о участь в замаху на ґенерала Обреґона, приятеля й наслідника кривавого президента Calles-а. Тіла обох мучеників зложено в військовому шпиталю, звідки мала забрати їх родина.

Коли клали їх на смертних марах, надійшов батько обох героїв Михайло Про, сімдесятьлітний старець в товаристві доньки (матір замучених умерла перед кількома роками) і кількох приятелів.

Спокійним голосом запитав батько: Де мої сини? Хочу їх ще раз побачити.

Привели його до марів. Тут батько похилився над марами й поцілував кровю злиті чола мучеників.

Опісля виняв платок і так, як колись робили християни в часі римських переслідувань, умочив його в крови, що скипіла на чолі священика.

Донька на вид братів не могла здержатися від голосного плачу.

Але старець глянув на неї поважно і сказав спокійним голосом:

Дитино моя, не маємо причини плакати.

Опісля вивів її зі салі і ждав, доки не полагоджено всіх приготовань до видачі йому обох тіл.

Як за Нерона.

Щоденно часописи доносять що аз страшнійші вісти із цеї нещасної країн, опанованої безбожним жидом Калесом і його однодумцями. Недавно донесено звідтам, що мексиканська поліція защіплює насильно кождому священикови придержаному на сповненню своїх духовних обовязків, бактерії (заразки) страшної недуги—прокази. А робиться те в тім намірі, щоби відстрашити вірних від усякої стичности зі священиками. Бо священик, якому насильно защіплено ту страшну недугу, не може зближитись до нікого, щоби його не заразити. В сей спосіб хоче безбожний Калес відстрашити народ від сповіди і других св. Тайн. Дійсно страшне. Хиба сам дявол міг щось такого видумати.— Загалом всі католицькі священики в Мексику поставлені поза всяким правом. Не тільки, що не вільно нікому придержувати їх у своїх домах, просити о яку духовну послугу, але навіть листів не можна писати до священиків. Хотяйби навіть рідний батько або мати написав лист до свого сина-священика, йде за те до вязниці.

Задля того, що мексиканські священики не можуть явно сповняти своїх обовязків св. Отець Пій XI. уділив їм дуже широких повновластей. І так, священики можуть в кождій порі, навіть пополудни і вечером відправляти Службу Божу. Можуть відправляти її без священичих одежей. Місто чаші можуть уживати до Служби Божої якоїнебудь приличної посудини зі шкла або й иншого матеріялу. Відправляючи Службу Божу не потребують відчитувати всіх приписаних молитов, тільки найважнійші, і так можуть довершити св. Жертви в протягу кількох хвиль. Хорим і увязненим можуть заносити св. Причастя світські люди а навіть діти.

Справді в Мексику віджили часи Неронів і Деоклєціянів, часи переслідувань християн.

Осторога перед торговцями св. образами

Від довшого часу крутяться по селах цілої Галичини аґенти одної львівської фірми, що має склад образів і зеркал. Аґенти продають образи і зеркала по дуже високих цінах, а легкодушні селяни купують їх, злакомившися на невеликі ратальні сплатм. Ціна за образ і зеркало доходить до кількадесяти — і понад сто золотих. Скоро потім переконуються деякі набувці про маловартість куплених річий, не платять рат — і звертаються на судову дорогу. В процесах уже виказано знавцями, що образи і зеркала не варті навіть і половини ціни умовленої. — У таких випадких можна з позвом удержатися. Але такі меткі одиниці, що не хочуть дати себе використати — належать до виїмків. — Більшість не оспорює видаваних судових наказів заплати і наражуються відтак на еґзекуції.

Найвищий час, щоби церковні круги зацікавилися торговлею девоціоналіями, про що вже недавно в „Новім Часі" була річева стаття з закликом скупчити цю торговлю нарешті у християнських руках.

Смішне

Добре порадив...

Дві старі вже з двора панни
Віз наймит до міста,
Їде, коні навертає
То гайта, то вісьта.

Біжать коні, бо в наймита
Бачать батіг в жмені,
А ті панни всю дорогу
Плетуть теревені:

То про моди, про пригоди
Любовні й весілля,
То про теє чарівнеє
Люби-мене зілля.

Аж на кінець у розмові
До цего доходять,
Що лікарі теперечки
Вже старих молодять.

Желез в малпи витинають,
Вкладають старому
І старий вже молоденьким
Вертає до дому.

І зітхає стара панна:
„Надії хороші —
Та біда, воно коштує
Великії гроші."

Аж тут наймит обертаєсь
Тай каже поволи:
„А я старий спосіб знаю —
Не завів ніколи!"

„Ані малпи не потрібно,
Без коштів, без болю
Можна вмить відмолодитись,
Поправити долю."

Старі панни нуж просити,
Щоб виявив тайну,
Без вагання дав їм наймит
Відповідь негайну:

„Треба тільки віддатися
За пана, чи Гриця
Й зі старої дівки зараз
Стане молодиця!"

Само собою не-Руданський.

ОПОВІСТКИ.

ДО ФІЛІЙ І ЧИТАЛЕНЬ „ПРОСВІТИ" ТА ДО ВП. ЗБІРЩИКІВ „ДАРУ ПРОСВІТІ".

Просвіта" розіслала в листопаді 1927 р. 9550 лїст на збірку „Дару Просвіті". Збірщики мали зібрані на сі лісти датки переслати Головному Виділови долученим чеком зараз на другий день по закінченю збірки, а саме в Львівськів і Станиславівськім Воєвідстві 16. грудня 1927 р., а в Тернопільськім Воєвідстві 1. січня. Лісти, без оґляду на це, чи використані, чи порожні збірщики мали відослати до філій, а ті мали їх переслати найдальше до 10. І. 1928 р. Головному Виділу.

Така проволока недопустима. Головний Виділ взиває всіх Вп. Збірщиків і свої філії та читальні звернути лісти і відослати зібрані датки до канцелярії Т-ва „Просвіта" Львів, Ринок ч. 10 до 15-го лютого 1928 р., бо Товариство мусить предложити дотичним Воєвідствам звіт з вислїду збірки.

КАРНІСТЬ І ПОЧУТТЯ ОБОВЯЗКУ.

На обіжник Головного Виділу до філії Т-ва „Просвіта" в справі дальшого видавання журналів „Життя і Знання", „Народня Просвіта" і „Аматорський Театр" відізвалася перша філія в Гусятині.

1) Філія уважає вказаним безумовно видавати журнал „Життя і Знання" в дотоперішній формі і напрямку, бо журнал такий для села є конечно потрібний. 2) Журнал „Народня Просвіта" повинен бути видаваний далі, однак його зміст мусить бути більше приступний, а журнал популярно редаґований. 3) Справи Аматорського Театру повинні бути, на думку Виділу філії, порушувані від часу до часу в ново зреформованім журналі „Народня Просвіта". 4) Тут. філія зобовязується вплинути на всі читальняні філії, щоби вони найдалі на протязі двох місяців вплатили передплату на оба журнали, *на цілий рік з гори*. Колиб це не вдалося перевести щодо всіх читалень філії, то на всякий випадок Виділ тут. філії *ручить*, що переведе це все найменше відносно 20 читалень району філії в повнщім речинці (на 28 читалень підлеглих філії). 5) Виділ філії постарається також і поведе акцію в справі передплати журналу „Життя і Знання" також і через фізичні особи. 6) На думку Виділу філії *повинні всі філії* причинитися до видавництва „Життя і Знання" датком в квоті що найменше 50 зол. і такий даток дає від себе тут. філія, котрий висилає на протязі 5 днів.

До вище сказаного зазначуємо, що згідно з ухвалою останнього Збору Т-ва „Просвіта" обовязана кожда читальня зложити на цей рік членську вкладку в висоті 25 зол. За це буде одержувати даром кождого місяця: 1) ілюстрований журнал „Життя і Знання", 2) Народню Просвіту і 3) Аматорський Театр. Виконання наложеного обовязку на читальні забезпечить *постійне видання трьох згаданих* просвітянських журналів.

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький
З друкарні Вид. Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.